ޝަރުޢީ ދިރާސާ ތައްޔާރުކުރުމުގެ
އިލްމީ މަންހަޖު

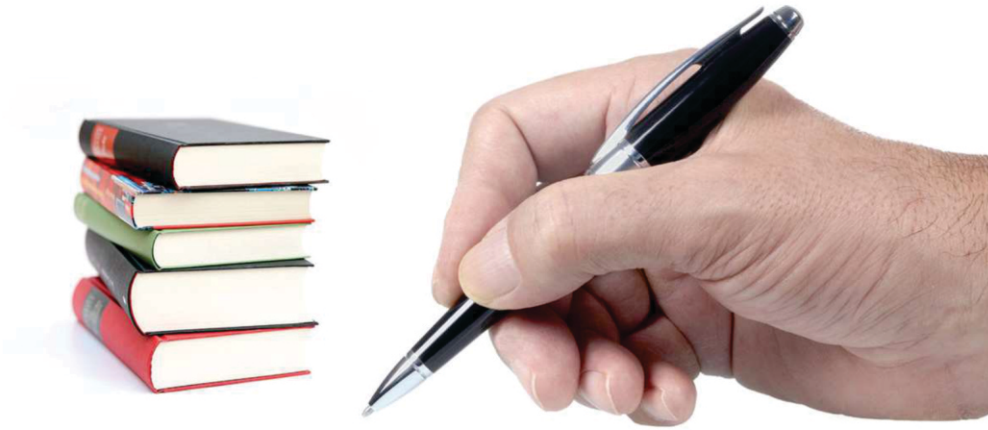

ޑރ. އަބްދުއްރަޙްމާން ބިން އިބްރާހީމް އުޘްމާން

މުތަރުޖިމު:

އަބްދުލްމުޖީދު ހަސަން

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

ޝަރުޢީ ދިރާސާ ތައްޢާރުފުކުރުމުގެ

ޢިލްމީ މަންހަޖު

ޑރ. އަބްދުއްރަޙްމާން ބްނު އިބްރާހީމުލް އުޘްމާން

ތަރުޖަމާ: އަބްދުލްމުއީދު ހަސަން

ފޮތް ފާސްކުރުމާބެހޭ މައުލޫމާތު

- ކްލެސިފިކޭޝަން ނަންބަރު: 178-LBK/2022/194
- ފޮތް ފާސްކުރި ތާރީޚު: 29 ޑިސެންބަރު 2022
- ފޮތުގެ ބާވަތް: ޢިލްމީ
- ފޮތް ގިންތިކުރެވުނު ދަރަޖަ: +15
- އައި.އެސް.ބީ.އެން: 978-99915-1-542-7

މި ތަރުޖަމާގެ އިޞްދާރީ މައުލޫމާތު

- ނެރުނު ފަރާތް: ޢަބްދުލްމުޖީދު ހަސަން
- ނެރުނު އަހަރު: 2022
- ނެރުނު ތަނާއި ޤައުމު: މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ

ފޮތުގެ އަޞްލު ނެރުނު ފަރާތް

- އިމާމް މުޙައްމަދު ބިން ސަޢޫދު އިސްލާމިކް ޔުނިވަރސިޓީ
- ކުއްލިއްޔަތުއް ޝަރީޢާ
- ޢިމާދަތުލް ބަޙްޘިލް ޢިލްމީ (ޑީންޝިޕް އޮފް ސައިންޓިފިކް ރިސާޗް)
- ދިރާސާކުރުމާބެހޭ ޤިސްމު

ފޮތުގެ ހައްގުތައް:

މި ފޮތުގެ އެންމެހައި ހައްގުތަކެއް މިލްކުވެގެންވަނީ، މި ފޮތް ނެރުނު ފަރާތަށެވެ.

ފިހުރިސްތު

1. ހުށަހެޅުން 4

2. މުޤައްދިމާ 5

3. ޢިލްމީ ދިރާސާއެއް ތައްޔާރުކުރާނީ ކިހިނެއް؟ 6

3.1. އިޚްތިޔާރުކުރުން 6

3.2. ކިޔުން 6

3.3. އަނބުރި ރުޖޫޢުވުން 6

3.4. އެކަތަށްލެވުން 7

3.5. ލިޔުން 7

4. ދިރާސާގެ ބައިތައް 7

4.1. ބޭރުގަނޑު 7

4.1.1. ޢިލްމީ ދިރާސާ 8

4.1.2. ތަޙުލީލީ ދިރާސާ 8

4.1.3. ޔުނިވަރސިޓީ މަރުޙަލާ 8

4.2. ބޭރުގަނޑުގައި ހިމަނާ އެހެން މައުލޫމާތު 8

4.3. ބިސްމި ލިޔާ ސަފުޙާ 9

4.4. މުޤައްދިމާގެ ބައި 9

4.5. ތަމްހީދު 10

4.6. ދިރާސާގެ މައިގަނޑު 10

4.7. ނިންމުން 11

4.8. މަޞްދަރުތައް 11

4.9. ފިހުރިސްތުތައް 12

5. ލިޔުމުގެ މަންހަޖު 13

6. ޚާއްޞަ ހެދުން 15

7. ފެންވަރު ރަނގަޅުކުރުން 16

1. ހުށަހެޅުން

މާތް الله ގެ ރަޙްމަތަކުން ހަމްދު ކުރަމެވެ. އެކަލާނގެ ކީރިތި ޤުރުއާނުގައި އިލްމީ ދިރާސާކުރަން މަގުދައްކާވި ޞާދިޤުވަންތަ ރަސޫލާނާގެއެވެ. އެކަލާނގެ މި އުންމަތަށް ކަނޑައެޅުއްވި މުޙައްމަދުގެފާނަށް ސަލަވާތާއި ސަލާމް ލައްވާށިއެވެ. އިޞްލާޙުއެކަށީގެންވާ ނަބަވީ ސުންނަތަކީ، އިލްމީ މަސްދަރާއި އެކޭ އުސޫލުތަކެއް މަގުދައްކައިދޭ އާލާތްތަކެކެވެ.

މި ކުޑަކުޑަ ފޮތް ތަރުތީބުކުރެވުނީ، އިލްމީ ދިރާސާ ފިޤުހުގެ ބޮޑު މަސްރަޙުގައި ވާނީ ބަޔާންކޮށްދިނުމަށް ބޭނުމުގައެވެ. އިލްމީ ދިރާސާ ފިޤުހުގެ މަސްރަޙުގައި ހަމައެކަނި އަސާސީ މަސްރަޙުތައް ކަމުގައި ހިކުމަތްތަކާއި ކުރު ހިކުމަތް ނިމިގެންދާ ގޮތަށް ބޭނުމުކުރެވޭ ބައިގަނޑު ބޭނުމުގައެވެ. ބައެއް ދަތިތަކުން ކުރާ ދިރާސާތަކަށް، އެ ކުރު ހިތް ސަބަބުން އުސޫލާއި ހިސާބުތަކުގެ ނަތީޖާތައް ބޭނުމުގައެވެ.

މިހާރުގެ ދަތިތަކުން ތަފާސްކުރާ ދިރާސާތަކުގެ ސުވާލުތަކުގެ ތަރުތީބާއި ބައެއް ބޭނުމްތަކުން ދެކޮޅަށް ވާއިރުވާ ރަމްޒު، ހިކުމަތާއި ދިރާސާތަކުގެ ޙަދީޘުގެ ސަނަދު ކަމާބެހޭ ބަހާކުރަމެވެ. އެ ރަމްޒު ހިފާހާށް ޙަދީޘް ދިރާސާއަކީ އިލްމީ ދިރާސާއާއި ކުރުގައި ނިންމާލެވެއެވެ. މި ޙާލަތު ގެނދިޔުމާއި ބައެއް ބޭނުމްތަކުން ދިރާސާކޮށްފައިވާ ތަފާސީލުތަކުން އަސްލަށް ރަމްޒުގައި، އިލްމީ ދިރާސާއާއި ސަނަދު ކުރެވޭގޮތް ހަމައެކަށް، ވަކި އަދަދުތަކުގެ ބައިތަކާ އިސްލާމީ ހުރިހާ ދިދަ މަސްދަރުތަކުގެ މަސްނޫން ބިނާކުރުމަށް ހިތަ ދިރާސާއެވެ.

ނަންގަނުވިދިޔަ ދިރާސާއާއި ވަސް ދިރާސާތަކުގެ ބޭނުމަށް ބާވަތްތަކެވެ. އެ ނޫން ބާވަތްތަކުގެ ދިރާސާތަކާއި ވަސް ވެއެވެ. ބައިތިރާއި ބޭނުމުގެ ރަމްޒުގެ ހިނދުން ދިރާސާ ދިރާސާތަކުން ހިތަ ދިރާސާތަކާ، ސަނަދީ އިލްމީގެ ރަމްޒުން ހިތަ ދިރާސާތަކުން ކުރި ދިރާސާތަކުގެ ބޭރުވެއެވެ. ދިރާސާގެ ގޮތުގަ ބޭރުވިއްޔާ، ދިރާސާ ކުރުމުގައި ބައިވަރުވެސް ދަރުހަދަ ވަސް ބޭރުވިގޮތަށް. މި ކުރުކުރު ފޮތް ވަސް އެކަން ހަމަވެއެވެ.

މި ބޭނުމަކީ، ސަނަދީ އިލްމީގެ ދިރާސާކުރުމަށް އެހީއެއް ކުރުގައި ވަސްބޭނުމަށް، މަތީ ސަފުގެ ހާސިލުވިއެވެ.

1 ޑިސެންބަރު 2022

އަބްދުލްމުޙީދު ހަސަން

2. މުޤައްދިމާ

اَلْحَمْدُ للهِ وَحْدَهُ، وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى عَبْدِهِ وَرَسُوْلِهِ نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَصَحْبِهِ وَبَعْدُ:

ފަހެ، ޝަރުޢީ ދިރާސާތަށް ތަޢާރުފުކުރުމާބެހޭ މަންހަޖުގެ މަޤާމަށް ދެނެގަތުމަކީ ބޭނުންތެރިކަމެއް، ގިނަ ދިރާސާވެރިން ހޯދައި ބަލައި ބަހުސްކުރައްވައެވެ. މިއީ، އެއުރުންނަކީ އުޞޫލީވެފައިވާކަމެއް ރިޢާޔަތް ސަލަފުގެ ކުއްލިއްޔާތުތަކުގެ ޝަރީޢާގެ ދިރާސާކުރުމާބެހޭ ހުނިޖުން ތަޢާރުފުކުރި ޚުދިރުޒަކަވެ. މި ޚުދިމަތްވުމަށް ވެސް، ޔުނިވަރސިޓީގެ އާންމު ތަޢުލީމީ މަރްޙަލާގައާއި، މަތީ ދިރާސާތަކުގެ މަރްޙަލާތަކުގައި ދިރާސާކުރުމުގެ މަސައްކަތްކުރާ ދިރާސާވެރިންނަކީ ކޮންމެހެން އެނގެންޖެހޭނެ ކަންކަމެވެ. އެ ކަންކަން ބާރުކުރުމުގައިވާސް ޝުއާރާ ހުށަހާ ގޮތުގައެވެ. ތަޢުލީމީ ޖާމިޢާތަކުގެ ދިރާސާ ކުއްލިއްޔާ ތަޢާރުފުކުރުމާއި މި ފޮތުގައި ހިމެނިފައިވެއެވެ.

މި ޚުދުމަތްޕޮތް، މި ކުއްލިއްޔާތުއް ޝަރީޢާ އާއި، ސަރޓިފިކެޓު އަކަޑެމިކްއާގެ އެހެން ދިރާސާވެރިސިއްޔާތުގެ ކޯސްތަކަށް ކުއްލިއްޔާތުއް ޝަރީޢާގައި، އިލްމީ ދިރާސާކުރުމުގެ މަންހަޖު އިޝްތިރާކުގެ އަސާސް ކަމުގައި ވާން ކަމަށް އުންމީދުކުރަމެވެ. އަދި މިގެ މައްޗަށް ބިނާވެގެން އިލްމީ ޚިދުމަތް އެކުލަވައިލެވުނު ކަމަށް އުންމީދުކުރަމެވެ. އިލްމީ މަޢުލޫމާތު ކަލިމާތު ގެންގުޅުން އެދުރު ޚިދުމަތްކުރެވުނެވެ. އެހެން، އިލްމީ ދިރާސާކުރާ ކާމިލް ކުއްލިއްޔާތުއްޝަރީޢާގެ ހައިޘިއްޔަތުން ވަކި މަޢުލޫމާތުގެ ފޮތެވެ. އެ ކުއްލިއްޔާތުއްޝަރީޢާގައި އިލްމީ ދިރާސާ މަންހަޖުތަކުގެ ކަމަށް މަޢުލޫމާތު ގެންގުޅުން، އެ ކުއްލިއްޔާތުއްޝަރީޢާގައި ހިޔާވަހިކަމެއް ޚިދުމަތްކުރެވުނެވެ.

ކަންކަން ކުރަންވާ ރަނގަޅު ގޮތަކަށް މަގުދައްކަވައި ހިންގަވައިދެއްވާނީ ކަލާ ކުޅަދުންވަންތަ މާތްالله އެވެ.

1437-1436 ހ.

ޑރ. އަބްދުއްރަޙްމާން ބިން އިބްރާހީމް އުޘްމާން
ކުއްލިއްޔާތުއްޝަރީޢާގެ އިލްމީ ދިރާސާތުކާ
ޤިސްމުގެ ރައީސް

3. އިލްމީ ދިރާސާއެއް ތައްޔާރުކުރާނީ ކިހިނެއް؟

ތިރީގައި މިވަނީ އިލްމީ ދިރާސާއެއް ތައްޔާރުކުރުމުގެ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ހުލާސާއެކެވެ.

3.1 އިޚްތިޔާރުކުރުން

ދިރާސާކުރާނެ މައުޟޫއެއް އިޚްތިޔާރުކުރުމުގައި ބެލެހެއްޓުންޖެހޭ ކަންކަން ވެއެވެ. އޭގެތެރޭގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމެނެއެވެ.

- ތިމާއާ ގުޅުންހުރި މައުޟޫއަކަށްވުން.
- ތިމާގެ އިލްމީ ތަޖުރިބާ އެކަށީގެން މައުޟޫއަކަށްވުން.
- އިޚްތިޔާރުކުރާ މައުޟޫއާ ބެހޭ ގޮތުން ތިމާގެ ސުވާލުއުފެދޭ މަސްދަރުތަކުން.

3.2 ކިޔުން

ދިރާސާކުރާ މައުޟޫއާ ބެހޭ ގޮތުން ލިޔެފައިވާ ތަކެއްޗާއި ކިޔަންވާނެއެވެ. އެގޮތުން މައުޟޫއާ ގުޅޭ ތަޖުރިބާ ދޭ ދީނީ މަސްދަރުތަކާއި އެހެނިހެން ވެބްސައިޓުތަކާއި ފޮތްތައް ކިޔަންވާނެއެވެ. އަދި މައުޟޫއާ ބެހޭ ގޮތުން ކުރެވިފައިވާ ދިރާސާތަކާއި ރިސާލާތައް ހޯދަންވާނެއެވެ.

3.3 އެނބުރި ރުޖޫޢުވުން

މައުޟޫއާ ގުޅޭ އަސްލު މަސްދަރުތަކަށް އެނބުރި ރުޖޫޢުވުމަކީ ވަރަށް މުހިންމު ކަމެކެވެ! އެއީ މައުޟޫއާ އާދެ ބަހައްޓާ ފޮތްތަކުގެ ތަރުތީބު ވަންދެން ކަނޑައަޅައިދޭ ކަމެކެވެ. މިކަންކުރާއިރު ނަގާ ކޮންމެ މައުލޫމާތެއްގެ ނަމާއި ތަރުތީބު ރަނގަޅަށް ލިޔެވެންވެއެވެ.

3.4. އެކަށައެޅުން

ދިރާސާ ލިޔުމުން ގެންދާއިރު ތަބާވާން، ދިރާސާގެ ޚުލާޞާ އެކަށައަޅާނެވެ. މިކަން ކުރާނީ ކުރިން ކުރެވިފައިވާ ދިރާސާތަކުގެ ޚުލާޞާތަކުން ބަލައިގެންނެވެ. އަދި ސުޕަވައިޒަރާއި ދާއިރާގެ އެހެން މުތަޚައްޞިޞުން ކުރެން ވެސް އަހައި އޮޅުންފިލުވައިގެންނެވެ.

3.5. ލިޔުން

ދިރާސާ ލިޔަން ފަށާނީ، އިސްވެދިޔަ މަރުޙަލާތަކުގައި ކުރެވުނު ކަންކަމުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށްގެންނެވެ.

މުރާޖަޢާކުރުން ދިރާސާ ލިޔެ ނިންމުމަށްފަހު މުރާޖަޢާކުރުން، ތަހުޒީބުކުރަންޖެހޭ ކަންކަން ތަހުޒީބުކުރަންވާނެއެވެ.

އަދި ދިރާސާކުރުމުގެ ޢިލްމީ މަންހަޖާ ޚިލާފުވާ ކަމެއް ވާނަމަ، އެކަމެއް އިޞްލާޙުކޮށް، އެ މަންހަޖާ އެއްގޮތް ކުރުމަށްޓަކައެވެ.

4. ދިރާސާގެ ބައިތައް

1. ބާބުގަނޑު
2. މުޤައްދިމާ
3. ތަމްހީދު
4. ދިރާސާގެ މައިގަނޑު (ބާބުތަކާއި ފަޞްލުތައް)
5. ނިންމުން (ޚާތިމާ)
6. އެޕެންޑިކްސް (ރިފަރެންސާއި ފިހުރިސްތުތައް)

4.1. ބާބުގަނޑު

ބާބުގަނޑުގައި ދިރާސާގެ ނަން ޖަހާނީ އަންނަނިވި ނަމޫނާތަކުގައިވާ ގޮތަށެވެ.

4.1.1. އިލްމީ ދިރާސާ

ދިރާސާގެ މައުޟޫޢު

ޓިއުޓަރު / އުސްތާޛުފުޅުގެ / އިސްލާމީ ސަގާފަތު ގެ ރޯނގުން ... ދަރަޖަ ހާސިލުކުރުމަށްޓަކައި ހުށަހެޅުން

ދިރާސާއެއް

4.1.2. ތަޢުލީމީ ދިރާސާ

މިއީ ދިރާސާއެއްގެ ބައެއް ފުރިހަމަކުރުމަށްޓަކައި ތަޢާރުފުކޮށް ދިރާސާއެވެ.

ދިރާސާގެ މައުޟޫޢު

ޓިއުޓަރު / އުސްތާޛުފުޅުގެ / އިސްލާމީ ސަގާފަތު ގެ ރޯނގުން ... ދަރަޖަ ފުރިހަމަކުރުމަށްޓަކައި ހުށަހެޅުން

ދިރާސާއެއް

4.1.3. ޚާއްޞަ ދިރާސީ މަޝްރޫޢު

ދިރާސާގެ މައުޟޫޢު

ޓިއުޓަރު / އުސްތާޛުފުޅުގެ / އިސްލާމީ ސަގާފަތު ގެ ރޯނގުން ... ޚާއްޞަގޮތެއް ހުށަހެޅުން ދިރާސާއެއް

4.2. ބޭރުގަނޑުގައި ހިމަނާ އެހެނިހެން މައުލޫމާތު

ތިރީގައި މިވަނީ ބޭރުގަނޑުގައި ހިމަނަންޖެހޭ އެހެން މައުލޫމާތު ހުންނަންޖެހޭ ގޮތުގެ މިސާލުތަކެވެ.

ތަޢުލީމީ ކުލާސް:

ދިރާސާ ތަޢުލީމީ ދިރާސާތައް ފުރިހަމަ ކުރާނެ ސަނަ

ސުޕަވައިޒަރު / ސުޕަވައިޒަރުން:

ސުޕަވައިޒަރުކޮށްދިން ބޭފުޅެއްގެ / ބޭފުޅުންގެ ފުރިހަމަ ނަން

4.3 ބިސްމި ލިޔާ ސަފުހާ

ދިރާސާގެ ބޭރުގަނޑަށްފަހުގައި އޮންނަ ސަފުހާގައި ލިޔާނީ ބިސްމިއެވެ. ބިސްމި ލިޔާނީ އަރަބި ލިޔުމުގެ ރީތި ޚައްޠަކުންނެވެ. މިސާލަކަށް ޚައްޠުއްޘުލުޘް އިންނެވެ. މި ސަފުހާގައި އެހެން އެއްޗެއް ނުލިޔާނެއެވެ.

4.4 މުޤައްދިމާގެ ބައި

ދިރާސާގެ މުޤައްދިމާ ނުވަތަ ތަޢާރުފުކުރުމުގެ ބައިގައި ވާނީ އަންނަނިވި ބައިތަކެވެ.

- ދިރާސާގެ މައުޟޫޢާ ގުޅޭ ހުޅުވައިލުމަކުން ފެށުން
- ދިރާސާގެ މައުޟޫޢު ބަޔާންކުރުން
- ދިރާސާގެ މުހިންމުކަމާއި، ދިރާސާ އިޚްތިޔާރުކުރި ސަބަބުތައް ބަޔާންކުރުން: މި ބައި ލިޔާނީ ތަފްސީލުކޮށް ފުރިހަމައަށް ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
- ދިރާސާގެ ލަނޑުދަނޑިތައް: މި ބައި ލިޔާނީ ތަފްސީލުކޮށް ފުރިހަމައަށް ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
- ކުރިން ކުރެވިފައިވާ ދިރާސާތައް: މި ބައި ލިޔާނީ އެ ދިރާސާތަކާމެދު، ދިރާސާވެރިޔާ ދެކޭ ގޮތް ބަޔާންކުރުމާއެކުގައެވެ. އަދި އޮނަރސްގެ ދިރާސާގައި އިތުރުވާނެ ބައި ވަކިން ބަޔާންކުރުމާއެކުގައެވެ.
- ދިރާސާގެ ބައިތައް: މި ބައިގައި ވާނީ ދިރާސާގެ ބާބުތަކާއި ފަސްލުތަކެވެ. ނުވަތަ މަބްޙަޘްތަކާއި އެގޮތުން އަންނަ ބައިތަކެވެ.
- ދިރާސާގެ މަންހަޖު
- ޝުކުރު: މި ބައިގައި ލިޔާނީ ދިރާސާކުރުމަށް އެހީތެރިވި ފަރާތްތަކަށް ވާނަމަ، އެ ފަރާތްތަކަށް އަދާކުރާ ޝުކުރެވެ.

4.5. ޓީމްވާރކް

މި ބައިގައި ލިޔާނީ، ދިރާސާގެ މައިގަނޑުގައި ނުހިމެނޭ، އެހެނަސް ކާމިޔާބުކަން ބާރުއަޅަންޖެހޭ މަޢުލޫމާތެވެ.

އޭގެ މިސާލަކީ:

- ޓީމްވާރކް: މީގެ މިސާލަކީ ދިރާސާގައި ހިމެނޭ މުސްތަޤްބަލުތަކުގެ ބަދަލު ޓީމްވާރކާއި އިސްތިރާޖީ ޓީމްވާރކު ބޭނުންކުރުމެވެ. އިސްތިރާޖީ ޓީމްވާރކަކީ ގިނަ ކުދިކުދި ޓީމްތަކަށް ބެހިގެން ކުރާ، އެ ޓީމްވާރކަކީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ގެންސްދާނެއެވެ. އަދި އެއިން އެންމެ ބޮޑު ޓީމްވާރކް އިސްތިޢުމާލުކުރެވެނީއެވެ. ހަމައެހެން ޓީމްވާރކް އެކަކަށްވުރެ މަސައްކަތްކުރަނީއެވެ. އެއީ ކުރީގެ ދިރާސާތަކުން ގެންސްދިޔައިރު ޓީމްވާރކުތަކުގެ އިޖާބަކުރަނީއެވެ.
- ޓީމްވާރކުގައި ބޭނުންކުރަންޖެހޭ އެހެން ބައިތަކާއި ފަސް ހުރިހާއެއްޗެވެ. އޭގެ މިސާލަކީ، ކާމިޔާބު ބޭނުންކުރަންޖެހޭ ދުވަސްތަކެކެވެ. ހަމައެހެން އެހެނިހެން ސަބަބުތަކެކެވެ. ހަމައެހެން ކާމިޔާބު ކަމުގެ ހާލަތެވެ. އެއީ އިޖުތިމާޢީ ހަމައެހެން ސިޔާސީ ހަމައެހެން އިޤްތިޞާދީ ކަމަށް ބޮޑު ހާލަތުގައި ކަމުގައި ވެއްޖެނަމައެވެ. ދިރާސާއަކީ އެއީ ކަމަށް ގެނައިސް ދިރާސާގައި ކަމުގައި ވެއްޖެނަމަ، އެހެން ހާލަތުގައި ގެންސްދާން ޖެހިދާނެއެވެ.

4.6. ދިރާސާގެ މައިގަނޑު

ދިރާސާގެ ޖުޒުއީތަކުގެ މައްސަލަ ބަލައިގެން، އެއާ ގުޅޭ ގޮތަކަށް ދިރާސާގެ މައިގަނޑު ބަހާލެވިދާނެއެވެ. އެގޮތުން ބަހާލެވޭ، ބާބުތަކާއި، ފަސްލުތަކާއި، މަބްހަޘުތަކާއި، މަޠްލަބުތަކާއި، މައްސަލަތަކާއި، ފަރުޢުތަކެވެ. ދިރާސާގެ މައިގަނޑު، މި ބައިތަކަށް ބަހާލައިރު ރިޢާޔަތްކުރަންޖެހޭ ކަންކަން ވެއެވެ. އޭގެތެރޭގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމެނެއެވެ.

- ދިރާސާގެ މައުޟޫޢާ މި ބައިތަކާ ދުރުދުރުގައިވާ ގުޅުން: ބާބުތަކުގެ ސުރުޚީތަކާ ދިރާސާގެ މައިގަނޑު މައުޟޫޢާ ގުޅިފައިވާ އުސޫލުން ކުރުގައި ވާންޖެހެއެވެ. ހަމައެހެންމެ، ބާބުތަކުގެ ދަށުގައިވާ

ޓެސްޓުތަކުގެ ސްޓްރެޓެޖީތަކާ ވެސް ބާބުތަކުގެ މައިގަނޑު ސްޓްރެޓެޖީ ގުޅިފައިވާ އެއްގޮތަށް ކަމުގައި ވާންޖެހޭނެއެވެ.

- ދިރާސާގެ ބައިތަކާއި، ސަފްހާތް ބުއްދި ޒޫބުރުކާ މަސްޖިޔާ ހަމަތަކުން، ގުޅި ހާމަކުރިފައިވާނެހެން ތަރުތީބުކުރެވިފައިވާ ބައިތަކެއް ކަމުގައި ވާންޖެހޭނެއެވެ.

4.7. ނިންމުން

ނިންމުން ބިނާވެފައިވާނީ އަންނަނިވި ދެ ބައިގެ މައްޗަށެވެ.

1. ދިރާސާއިން ހޯދުނު މުހިންމު ނަތީޖާތައް: މި ނަތީޖާތައް ލިޔާނީ ކުރުކޮށްނެވެ.
2. ދިރާސާވެރިޔާ ކުރާ މުހިންމު ވަސިއްޔަތްތައް: އެކަށް ކުރާ ވަސިއްޔަތްތައް ވާނަމަ އެ ލިޔަންވާނެއެވެ.

4.8. މަސްދަރުތައް

މަސްދަރުތަކަކީ ދިރާސާއަށް މަޢުލޫމާތު ނެގި ރިފަރެންސްތަކެވެ. (މިއަށް ދިވެހި އިލްމީ ސަގާފަތުގައި ކިޔަނީ "ރިފަރެންސް ލިސްޓް" އެވެ.) މަސްދަރުތަކުގެ ތެރޭގައި އަންނަނިވި ބާވަތްތައް ހިމެނެއެވެ.

މައިގަނޑު މަސްދަރުތައް މައިގަނޑު މަސްދަރުތަކަކީ އެއަށް ރުޖޫޢުވުން ނުވަތަ އެއަށް ބަލައިލުމުން ދިރާސާގެ ފެންވަރު ވަޒަންކުރެވޭ މަސްދަރުތަކެވެ. އެއީ ދިރާސާގެ ކުރުގެ ނިސްބަތް މަދުކޮށްދޭ އެއްޗެކެވެ. އަދި އެއީ ދިރާސާވެރިޔާ ދިރާސާކޮށްފައިވާ މިންވަރުގެ ފެންވަރު ވެސް ބަޔާންކޮށްދޭ ހެއްކެކެވެ.

ސާނަވީ މަސްދަރުތައް މިއީ ދިރާސާކުރާ މައުޟޫޢާ އަސްލު މަސްދަރުތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށްގެން ކުރެވިފައިވާ ދިރާސާތަކެވެ. އެއީ، ދިރާސާވެރިޔާ މުޢާމަލާތްކޮށްފައިވާ މިންވަރު ހޯދަކަށް އެއްޗެކެވެ. އަދި އެއީ، އެކި މައްސަލަ ބަޔާނާވެގެން ދިރާސާކުރުމަށް އުނަކަޓަ މަސްދަރުތަކެކެވެ.

އީ-ޖާނަލް، ސްކޮލަރލީ ޖާނަލް ނުވަތަ އެކަޑެމިކް ކޮންފަރެންސް ވަސީލަތްތަކާ، މަޢުލޫމާތު ހޯދުން ޚިދުމަތްތަކުން ހޯދާފައިވާ އެއްޗެކެވެ. އެއިން މަޢުލޫމާތު ޕްރިންޓްކޮށްގޮތް ކަމަށްވާނަމަ، އެއަށް ރެފަރެންސް ދޭންޖެހޭނެއެވެ.

އިންޓަރނެޓުގެ ވިއުގަ   އިންޓަރނެޓުގެ ވިއުގައަކީ، މައުލޫމާތާއި މައުރިފާގެ މަގާ މަސްދަރެކެވެ. ދިރާސާކުރާ ތަކެއްޗެއްގެ އިލްމީ ވެބްސައިޓުތަކުން މައުލޫމާތު ހޯދިދާނެއެވެ. ނަމަވެސް އެއަށް ބަލާލާތީ، އެއިން ނަގާ މައުލޫމާތު އެހެން މަސްދަރުތަކުން ޔަގީންކުރުން ރަނގަޅެވެ. އެއަށް ބަލާލާއިރު މައުލޫމާތު ނުވަތަ ސަނަދުގެ ޒިންމާދާރު ފަރާތާއި ތާރީޚު ފުރިހަމައަށް ހިމަނަންވާނެއެވެ.

4.9 ފިހުރިސްތުތައް

ފިހުރިސްތުތަކުގެ ބާވަތްތަކުގައި އަންނަނިވި ފިހުރިސްތުތައް ހިމެނެއެވެ.

1. ކީރިތި ޤުރުއާނުގެ އާޔަތްތަކުގެ ފިހުރިސްތު
2. ނަބަވީ ޙަދީޘްތަކުގެ ފިހުރިސްތު
3. އަޢްލާމުތަކުގެ ފިހުރިސްތު
4. ޝަރުޙުކުރެވުނު ލަފުޒުތަކުގެ ފިހުރިސްތު
5. މަސްދަރުތަކުގެ ފިހުރިސްތު

ބައެއް ކުއްލިޔާތްތަކުގައި ކުރެވޭ ދިރާސާތަކުގައި އިތުރު ފިހުރިސްތުތައް ވެއެވެ. އޭގެ މިސާލަކީ:

1. ޖާގަތުގެ ފިހުރިސްތު
2. ޝިއުރާއި ޤަޞީދާތަކުގެ ފިހުރިސްތު
3. ފިޤުހީ މަސްއަލަތަކުގެ ފިހުރިސްތު
4. ފިރުޤާ މަޒްހަބުތަކުގެ ފިހުރިސްތު
5. ޢާއްމަ ބަހީޘީ ޢިލްމުގެ މަންހަޖު

ޢާއްމަ ބަހީޘީ ޢިލްމުގައި އަންނަނިވި ކަންކަމާ ތަބާވާންވާނެއެވެ.

1. ކީރިތި ޤުރުއާނުގެ އާޔަތް ނަގާފައި އާޔަތުގެ ބަޔާން ލިޔާނީ މަތިން ޤުރުއާނުގެ ބާރާތްގައެވެ. އެއީ ﴿...﴾ މި ޤުރުއާނެވެ. މި ޤުރުއާނުގެ ބާރާތުގައި އާޔަތް ލިޔުމަށްފަހު، ސޫރަތުގެ ނަމާއި އާޔަތުގެ ނަންބަރު ހަވާލާގައި ލިޔަންވާނެއެވެ.

2. ފުރިހަމަ އާޔަތެއްސަލަ ލިޔާނީ: "... ސޫރަތުގެ ... ވަނަ އާޔަތް" މިހެންނެވެ.

3. އާޔަތަކުން ބައެއްސަލަ ލިޔާނީ: "... ސޫރަތުގެ ... ވަނަ އާޔަތުން ބައެއް" މިހެންނެވެ.

4. ނަބަވީ ހަދީޘްފުޅެއް ނަގަލަ ލިޔާނީ އާދައިގެ ޤަވުސްއާގެ ތެރޭގައެވެ. އެއީ (...) މި ޤަވުސްއެވެ. މި ޤަވުސްގެ ތެރޭގައި ހަދީޘްފުޅު ލިޔުމަށްފަހު، އޭގެ ތަރުޖަމާ ހަވާލާގައި ލިޔަންވާނެއެވެ. ދެ ސަޙީޙުގައި ނުވަތަ އެއް ސަޙީޙުގައި ވާ ހަދީޘްފުޅެއްނަމަ، ހަދީޘްފުޅުގެ ނަން ސަޙީޙަކަން ނިސްބަތްކުރެވިގެން ތަޚްރީޖުކުރުމަށް ފުރުޞަތުއެވެ. ދެ ސަޙީޙު ނޫން މަސްދަރަކުން ނަގާ ހަދީޘްފުޅެއް ނަމަ، ތަޚްރީޖުކުރާނީ އޭގެ މަސްދަރު ވަކިން ބަޔާންކޮށްގެންނެވެ. އަދި ހަދީޘް އިލްމުވެރިން ވިދާޅުވެފައިވާ ގޮތް ހަދީޘްފުޅުގެ ހުކުމް ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ. (ދެ ސަޙީޙަކީ، ސަޙީޙުލް ބުޚާރީ އާއި، ސަޙީޙު މުސްލިމް އެވެ. އެއް ސަޙީޙަކީ އެއިން އެއް ފޮތެވެ.)

5. ހަދީޘްފުޅެއް އެ ރިވާޔަތްކުރައްވާ އަސްލު މަސްދަރަކުން ތަޚްރީޖުކުރުމަށް ދަތިވެއްޖެނަމަ، އެ ހަދީޘްފުޅު ރިވާޔަތްކުރައްވާ ސަނަދު ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް ބަޔާންކުރަނީ ދެ އާއި ސަޙީޙާއެވެ. މަސްދަރުގައި ހަދީޘްފުޅަކަށް ނަންބަރު ދީފައިވާނަމަ، ނަންބަރު ބަޔާންކުރަނީ މި ބައިތަކަށް ފަހުގައެވެ.

5. ލިޔުމުގެ މަންހަޖު

ދިރާސާ ލިޔުމުގެ މަންހަޖުގައި ހިމެނޭ މުހިންމު ބައެއް ތިރީގައި މިވަނީއެވެ.

1. އާދައާ ހިލާފު ލަފުޒުތައް ވާނަމަ، އެ ލަފުޒުތަކުގެ މާނަ ގެންނާނީ، އެއާ ބެހޭ ފުޓްނޯޓަކުންނާއި ބަސް ފުޓްނޯޓަކުންނެވެ. (އެއާ ބެހޭ ފުޓްނޯޓަކީ "ކޮޅުބުރިއަރިގެ" ގެ ދިމަގެ ފުޓްނޯޓެވެ. ބަސް ފުޓްނޯޓަކީ މުޅިއަކު ފުޓްނޯޓެވެ.)

2. ޅެމަކުން ހަވާލާދޭނަމަ، ހަވާލާދޭނީ ޅެން ހުރި ޅެންވެރިޔާގެ ދީވާނަށެވެ. (ދީވާނަކީ ޅެންވެރިޔާގެ ޅެންތައް ލިޔެފައިވާ ފޮތެވެ.) އެ ދީވާން ނުލިބިއްޖެނަމަ، އަދަބިއްޔާތުގެ ތެރޭގައި އެ ޅެން ހިމެނޭ ދީވާނަކަށެވެ.

3. ދިރާސާގެ މައިގަނޑު ބައިގައި ބޭނުންކުރެވިފައިވާ މަޝްހޫރު ނޫން ޝަޚްޞިއްޔަތުތަކުގެ ތަރުޖަމާ، ވީހައިވެސް ކުރުކޮށް ހިމަނަންވާނެއެވެ. އެ ތަރުޖަމާއި އަންނަނިވި ބައިތައް ށާމިލުކުރަންވާނެއެވެ.

(ޢަރަބި އަކުރުން ލިޔާ ލަފްޒުތައް ކިޔަން އުނދަގޫނަމަ އާދައި ތަނަވަސްކޮށް ފިލިޖަހަންވާނެއެވެ.)

- ޝަޚްޞިއްޔަތުގެ ނަން
- އޭނާގެ ނަސަބު
- އޭނާގެ ޝުހުރަތު: ޝުހުރަތު ބަޔާންކުރަނީ، ފިޤުހުވެރިއެއް ނުވަތަ އުޞޫލީ އިލްމުވެރިއެއް ނަމަ އެކަން ބަޔާންކުރުމެވެ.
- އޭނާގެ ފިޤުހީ މަޛްހަބު ނުވަތަ އުޞޫލީ މަޛްހަބު
- އޭނާ ލިޔުއްވި މުހިންމު ފޮތްތައް
- އޭނާ އަވަހާރަވި ތާރީޚު
- އޭނާގެ ތަރުޖަމާ ލިޔުއްވިފައިވާ މުހިންމު މަޞްދަރުތައް

4. މަޞްދަރަކުން އަކުރުން އަކުރަށް ނަކަލުކުރާ ޖުމްލަ ލިޔާނީ "..." މި ކޮމާކޯޓޭގެ ތެރޭގައެވެ. ކޮމާކޯޓު ބަންދުކުރުމަށްފަހު، ހަވާޝީގައި މަޞްދަރު ފުރިހަމައަށް ލިޔަންވާނެއެވެ.

5. މަޞްދަރަކުން އަކުރުން އަކުރަށް ނަކަލުކުރާ ޖުމްލަތަކުން ލަފްޒެއް ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ގިނައިން އުނިކުރާނަމަ، އުނިކުރި ބައި ހިމެނޭ ތަނުގައި ... މިހެން ތިން ނުކުތާ ޖަހަންވާނެއެވެ.

6. މަޞްދަރަކުން ނަކަލުކުރި ޖުމްލައެއްގެ އިބާރާތައް، ދިރާސާވެރިޔާގެ އަމިއްލަ އިބާރާތުން ބަދަލުކޮށްފައިވާނަމަ، ނުވަތަ އާދައި ހިމެނޭ މާނަ ނަކަލުކޮށްފައިވާނަމަ، އެ ޖުމްލަ، ކޮމާކޯޓެއްގެ ތެރޭގައި ލިޔާކަށް ނުޖެހޭނެއެވެ. އެކަމަކު ހަވާޝީގައި އެ ޖުމްލަތަކުގެ މަޞްދަރާއި ޖުޒުއާއި ޞަފްޙާ ބަޔާންކޮށް އެއަށް ބެލުމަށް އިޝާރާތްކުރަންވާނެއެވެ. (މިސާލު: ޣަޒާލީ، އިޙްޔާއު ޢުލޫމިއްދީން. ޖުޒުއު: 3. ޞަފްޙާ: 54).

7. މަސްދަރުތަކުން ނަކަލުކުރި ފުރާޅުތަކުގެ އިބާރާތަށް ބަދަލުގެނެވިފައިވާނަމަ ވަރަށް ކުޑަކޮށް ކަމުގައިވާނަމަ، އާޔަތް މަސްދަރާއި، ޖުޒުއާއި، ސޫރަތާ ހަވާލާދީގައި ބަޔާންކޮށް އެއަށް ބަދަލުގެނެވިފައިވާނަމަ ކުޑަކޮށް ކަމަށް އިޝާރާތްކުރަންވާނެއެވެ. (މިސާލު: އިބްނު ހައްމާދު އަލްމުޙައްމަދީން. ޖުޒުއު: 3. ސަފުޙާ: 54 އިން ބަދަލުއައިސް ނަކަލުކުރެވިފައި).

8. މަސްދަރުތަކުން ނަކަލުކުރި ފުރާޅުތަކުގެ އިބާރާތުގެ ތެރެއިން ދޫކޮށްލާ ބައެއް ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ގިނައިން އިޤްތިބާސްކުރާނަމަ، ދިރާސާތެރިޔާ އިޤްތިބާސްކުރާ އެއްބައި ލިޔުނު "..." މިކަމަށް ތިން ތިކި ފުއްސެގެ ތިރާގައެވެ.

6. ފޯމެޓް ހެދުން

ފޯމެޓް ހެދުމުގައި އަންނަނިވި ކަންކަމާ ތަބާވާންވާނެއެވެ.

1. ސަފުހާގެ ކަނާތްފަރާތުގެ ހާޝިޔާގެ ފުޅާމިނަކީ 3.5 ސމ. އެވެ. އެހެން ފަރާތްތަކުގެ ހާޝިޔާގެ ފުޅާމިނަކީ 2.5 ސމ. އެވެ.
2. ކޮންމެ ޗެޕްޓަރެއް ފަށާއިރު ފަށާ އަލުން ލިޔެފަތުގެ ތެރެއިން ހުސްކޮށް ބާއްވަންވާނެއެވެ. ކޮންމެ ޗެޕްޓަރެއް ނިމޭއިރު ނުލިޔާބައެއް ބަހައްޓަންވާނެއެވެ.
3. އަރަބި އަކުރުން ލިޔާ ބައިބައި ލިޔާނީ (Traditional Arabic) މި ފޮންޓުންނެވެ.
   - ދިރާސާގެ މައިގަނޑުގައި ލިޔާ ފޮންޓުގެ ސައިޒު: 18
   - ހާޝިޔާގައި ލިޔާ ފޮންޓުގެ ސައިޒު: 14
   - އެހެން ފޮންޓަކުން ލިޔަން ޖެހިއްޖެނަމަ (Traditional Arabic) އިން މި ބާރަށްކުރެވޭ ސައިޒަށް ލިޔެފައި ހުންނައިރު އަކުރުތަކެއް ހުންނަ ބޮޑުމިނުގެ މައްޗަށް ދިރާސްކުރާނީއެވެ.
4. ދިރާސާގެ ފަސްމުޤަދިމާގެ ސުޠޫރުތަކެއް ލިޔާނީ، ބާބުތަކުގެ ނުވަތަ މަބްޙަޘުތަކުގެ ސުޠޫރުތަކެއް ލިޔެފައިވާ ސައިޒުގައެވެ. ދިރާސާގެ މަތިޖަހާތަކުގެ ސުޠޫރުތަކެއް ލިޔާނީ އެއަށްވުރެ ކުޑަ ސައިޒަކުންނެވެ. ދިރާސާގެ މައިގަނޑުގައި ލިޔާ ލިޔުމަށްވުރެ، މަތިޖަހާތަކުގެ ސުޠޫރުތަކުގެ ސައިޒު ބޮޑުވާންވާނެއެވެ.

7. ފެންވަރު ކަށަވަރުކުރުން

ދިރާސާގެ ފެންވަރު ކަށަވަރުކުރުމަށްޓަކައި ދިރާސާވެރިޔާއަށް ކުރެވިދާނެ ކިތަންމެ ކަމެއް ވެއެވެ. ތިރީގައި މިވަނީ އެއިން ބައެއް ކަންކަމެވެ.

- ދިރާސާވެރިޔާ އިޚްތިޔާރުކުރި މައުޟޫޢަކީ ދާއިރާގެ މުތަޚައްޞިޞުން ކިޔުއްމާފަހިވާ ބަޔަކި ޖަމާކުރުން.
- ދިރާސާވެރިޔާ ދިރާސާކުރުމަށްޓަކައި ކިޔާފައިވާ ބަޔަކި ބަރުތިޔުއާރު ގެންދިޔުކުރުން.
- ދިރާސާވެރިޔާ ބައްޓަންކުރާ ދިރާސާ، އޭނާގެ އަމިއްލަ އުސޫލުން ދުރުމާއި، އެހެން މަސްދަރުތަކުން އޭނާ ނަކަލުކުރި އެއްޗެއްގެ މައްޗަށް އެކަށި ބަޔާނާސްތަކާއި، މުޅި ދިރާސާއަކީ އެހެން މަސްދަރުތަކުން ކޮންފައިވާ ނަކަލު ކުރުގައި ނުހުރުން.
- އެހެން އިލްމުވެރިންގެ ބަހުރުވަތަކަން އިޖުތިހާދުކުރުމާއެކު، ދިރާސާވެރިޔާގެ އަމިއްލަ ސަފުހިތާހަތް ދިރާސާގެ ތެރެއިން ހާމަކޮށް ދެއްކުން.
- އިލްމީ އަމާނާތްތެރިކަމުގެ ހަމަތައް ހިފެހެއްޓުން: ޒާތީއެއް ނުވަތަ ދަލީލެއް ނުވަތަ މުނާޤަޝާއެއް ނުވަތަ އެފަދަ އެހެން އެއްޗެއް ބަޔާންކުރާއިރު، އެއީ ކޮބައިން އެހެން ފަރާތަކުން ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެއްޗެއް ކަމުގައިވާނަމަ، ދިރާސާގެ މަސްދަރުގައި ނުވަތަ ހަވާލާގައި އެކަން ބަޔާންކުރުން.
- ބަހުގެ ހަމަތަކާއި، ލިޔުމުގެ އުސޫލުތަކާއި، ރަސްމީ ބޭނުންކުރުމުގެ ވަސްޖެހުމާ ތަބާވުން.

ISBN 978-99915-1-542-7

12+

978- 99915- 1- 542- 7